

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets transport- og kommunikasjonskomité
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/2380-3

28. november 2022

Representantforslag 37 S (2022-2023) om å overføre ansvaret for flere riksveier til Oslo kommune

Jeg viser til brev av 15. november 2022 fra Stortinget vedlagt representantforslag 37 S (2022-2023) fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Guri Melby og Grunde Almeland om å overføre flere riksveier til Oslo kommune. Representantene fremmer følgende forslag:

«1. Stortinget ber regjeringen overføre ansvaret for den delen av riksvei 4 som ligger i Oslo kommune og riksvei 162 til Oslo kommune, inkludert midler til drift og vedlikehold av veiene.
2. Stortinget ber regjeringen skaffe et bedre kart- og tallgrunnlag for å fastslå riktig antall kilometer normert fylkesveinett og sykkelveinett langs fylkesvei i Oslo og komme tilbake til Stortinget på egnet måte med forslag til en riktigere finansiering av dette.»

1.

Riksveiene er hovedpulsårene i det overordnede nasjonale veitransportsystemet. De binder landsdeler og regioner sammen og knytter Norge til utlandet. Samtidig har riksveiene også viktige regionale og lokale funksjoner.

Rv. 4 Trondheimsveien, strekningen Sinsen til Gjelleråsen, er del av det overordnede riksveisystemet for regional- og lokal samferdsel på vestsiden av Mjøsa og som innfartsåre til Oslo fra nord. Det er i mange år arbeidet med å finne løsninger for den delen av strekningen som går gjennom Groruddalen i Oslo der flere bomiljøer er utsatt for miljøbelastning. I perioden 2016 – 2018 ble det arbeidet med en overordnet Systemanalyse for riksveinettet i Groruddalen i samarbeid med en bredt sammensatt faggruppe med Statens vegvesen, fagetater i Oslo kommune, Ruter og jernbanemyndighetene. Bakgrunnen for arbeidet var behovet for bedre trafiksikkerhet, bedre bomiljøer langs Trondheimsveien, samt behovet for et skiltet tungtransportnett i tråd med Oslo kommunes ønske.

Systemanalysen ga en tilrådning for hvordan riksveiene i Groruddalen kan utformes i et langsiktig perspektiv. Det ble anbefalt å arbeide videre med planlegging av en riksveidiagonal mellom rv 4 Trondheimsveien og rv 163 Østre Aker vei (Fossumdiagonalen) som blant annet ville gi en bedre adkomst for varetransport til Alnabruterminalen og frigjøre Trondheimsveien til mer bytilpasset gateutforming. Oslo kommune har ikke ønsket løsningen med ny Fossumdiagonal og det er dermed ikke prioritert midler til planlegging eller tiltak gjennom Nasjonal transportplan, eller i byvekstavtalen for Osloområdet.

Undersøkelser viser at 2/3 av næringstransporten har målpunkt i Oslo, og at en stor andel av denne trafikken skal til/fra Groruddalen. Rundt halvparten av næringstrafikken ut fra Oslo skal nord-østover til øvrige destinasjoner. Det er derfor viktig å tilrettelegge for en forutsigbar fremkommelighet for næringstransport, samtidig som viktige lokale bomiljøer skjermes bedre.

Riksveienes rolle og transportfunksjon forutsetter at disse er tilkoblet øvrige Europa- eller riksveinett. Det kan derfor ikke anbefales å omklassifisere en del av rv. 4 gjennom Oslo før alternativ tilkobling via annet riksveinett er etablert.

Det er nå etablert et samarbeid mellom Statens vegvesen og Oslo kommune for å følge opp anmodningsvedtaket fra Stortinget ved behandlingen av Innst. 2 S (2021-2022) om å finne løsninger for å redusere miljøbelastningen langs rv 4 Trondheimsveien, strekningen Sinsen – Grorud på kort og lang sikt.

Høy lokal og regional trafikkbelastning på Trondheimsveien har gjort det vanskelig å finne akseptable og trafikksikre løsninger for å integrere en trikke-trase på nedre del av Trondheimsveien (Sinsen – Bjerke). Det er et pågående samarbeid mellom Statens vegvesen, Oslo kommune og Ruter for å finne løsninger på dette. En langsiktig løsning med ombygging av veistrekningen til en mer bytilpasset gate må avklares innenfor rammene av Byvekstsamarbeidet for Oslo og finansieres gjennom Oslopakke 3.

Riksveinettet i Oslo sentrum består av E18 og Ring 1 (rv 162). Ring 1 og E18 Operatunnelen har en viktig funksjon for gjennomgangstrafikk og for trafikk til og mellom trafikksone i sentrum. Et helhetlig hovedveisystem i Oslo sentrum er viktig i forhold til samfunnsikkerhet og beredskap da mange viktige samfunnsfunksjoner er lokalisert her.

Ring 1 er en effektiv trasé for kollektivtrafikk, nødetatene og næringstransport, og er beredskapsvei ved planlagte og uforutsette stengninger av Operatunnelen. Ring 1 er en viktig premisse for et bilfritt byliv i sentrum. Hammersborgtunnelen har i dag en årsdøgntrafikk på 17 400 kjøretøyer.

I forbindelse med utbygging av Nytt regjeringskvartal vil Hammersborgtunnelen bli senket og forlenget av sikkerhetshensyn. Det er planlagt å bygge en ny park over tunnelen som blir et viktig tilskudd til Oslo sentrum. Konkurransen om «Nytt regjeringskvartal - arbeider med Ring 1» ble kunngjort 11.11.2022, med forbehold om Stortingets godkjenning av kostnadsrammer

for prosjektet. Videre utvikling av Ring 1 tilpasset framtidig byutvikling på Filipstad og ved kollektivknutepunktet Oslo sentralstasjon, vil også være aktuelt i tett samarbeid med Oslo kommune.

Oppsummert mener jeg at en omklassifisering av dagens rv. 4 til kommunal vei med en mer bytilpasset gate, *kan* være en løsning på sikt under forutsetning av at det er funnet en akseptabel løsning for varetransporten til Alnabruterminalen og E6, samt en riksveitilkobling for regionaltrafikk fra øvrig rv. 4. Det bør arbeides videre med en overordnet veiplan for området. Ring 1 (rv. 162) bør på sin side opprettholdes som en del av riksveinettet utfra viktige nasjonale interesser knyttet til hvordan helheten i hovedveisystemet fungerer, og særlig når det gjelder forhold knyttet til samfunnssikkerhet og beredskap som staten bør ha direkte kontroll over.

2.

I forslaget vises det til at Samferdselsdepartementet ikke har kartmateriale som viser hvilke veier som ligger til grunn for beregningen av antall kilometer normert fylkesvei i Oslo og at man dermed ikke har datagrunnlag for å kunne beregne korrekte vedlikeholdskostnader knyttet til veinettet. Det vises også til at antall km sykkelvei langs fylkesvei er satt til 0, og at Oslo dermed ikke får noen penger til dette formålet gjennom rammetilskuddet for fylkeskommunene.

Oslo kommune har oppgaver både som primærkommune og som fylkeskommune. Formelt sett har ingen av veiene i Oslo status som fylkesvei, men det er likevel beregnet/normert et fylkesveinett i Oslo som inngår i grunnlaget for fordeling av rammetilskudd til fylkeskommunene. Det normerte fylkesveinettet bygger på et forslag utarbeidet av Statens vegvesen på oppdrag for det daværende Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2018. I tråd med dette forslaget, inngår 173 km kommunale bilveier og 18 km kommunale gang- og sykkelveier i det normerte fylkesveinettet. Det normerte fylkesveinettet i Oslo er registrert i Nasjonal vegdatabank, og kan hentes ut av Statens vegvesen sitt digitale Vegkart.

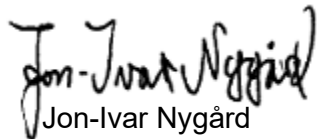
Det normerte fylkesveinettet inngår som ett av mange elementer i beregningen av rammetilskuddet til Oslo gjennom inntektssystemet for fylkeskommunene. Inntektssystemet fordeler rammetilskudd og omfordeling av skatteinntekter mellom fylkeskommunene. Rammetilskudd og skatteinntekter er inntekter som fylkeskommunene kan disponere fritt, uten andre bindinger fra staten enn gjeldene lover og regler.

Inntektssystemet brukes til å omfordele en gitt ramme mellom fylkeskommunene. Eventuelle endringer i beregningen av det normerte fylkesveinettet i Oslo vil dermed føre til en omfordeling av rammetilskudd mellom fylkeskommunene.

Regjeringen har satt ned et ekspertutvalg som skal foreta en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet til fylkeskommunene, blant annet for å sikre at det er tilpasset den nye fylkesinndelingen fra 2024. Rapporten til ekspertutvalget skal sendes på offentlig høring i desember 2022. Oslo kommune vil få den forelagt seg da, og det vil gi dem mulighet til å

komme med innspill om alle saker som berører inntektssystemet, inkludert det normerte fylkesveinettet.

Med hilsen

Jon-Ivar Nygård